

Specialeansøgning

Region Midtjylland

Vedr. speciale: IM: Infektionsmedicin

Dato: 27. maj 2009

1 Generelle overvejelser i forhold til specialet

1.1 Generelle overvejelser over den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Som fastlagt i hospitalsplanen for Region Midtjylland vil der være infektionsmedicinsk speciallægedækning på samtlige hospitaler med fælles akutmodtagelse, enten i form af en egentlig afdeling/funktion eller i form af aftaler om assistance fra andre hospitaler.

Med Hospitalsplan for Region Midtjylland er det besluttet, at der vil være fem fælles akutte modtagelser på

- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Horsens
- Regionshospitalet Viborg
- Hospitalsenheden Vest
- Århus Universitetshospital

I sin egenskab af Center of Excellence og i overensstemmelse med visitationsretningslinjerne vil Regionshospitalet Silkeborg modtage intern medicinske patienter med henblik på forebyggelse af u hensigtsmæssige indlæggelser. I tilknytning hertil vil der være infektionsmedicinsk funktion.

Herudover er det infektionsmedicinske speciale repræsenteret på Århus Universitetshospital, Skejby, der som det eneste hospital i Region Midtjylland har en infektionsmedicinsk afdeling.

I de fælles akutmodtagelser foregår en bred og tværfaglig indledende – og evt. endelig – diagnostik og behandling af akutte og uselekerede patienter og således også infektionsmedicinske patienter, der netop ofte indlægges akut.

1.2 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer

Planlægningen af placering af de lægefaglige specialer i Region Midtjylland tager udgangspunkt i regionens akutplan og hospitalsplan. Hospitalsplanen udstikker blandt andet de overordnede linjer for beslutninger om samling af funktioner og udvikling af stærke faglige miljøer i Region Midtjylland.

Der er infektionsmedicin på hovedfunktionsniveau på følgende hospitaler: Århus Universitetshospital, Skejby, Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Horsens, Regionshospitalet Viborg samt Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Herning).

På Regionshospitalet Silkeborg er der infektionsmedicinsk funktion i tilknytning til Center of Excellence.

Der er infektionsmedicinsk afdeling på Århus Universitetshospital, Skejby.

På Århus Universitetshospital, Århus Sygehus er der infektionsmedicinsk funktion i tilknytning til den fælles akutmodtagelse.

Århus Universitetshospital, Skejby varetager såvel regionsfunktioner som højt specialiserede funktioner.

Region Midtjylland ansøger om, at Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Herning varetager en række regionsfunktioner i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Skejby. Samtidig har blandt andet geografiske forhold betydning for den måde, regionsfunktionerne i øvrigt søges varetaget i Region Midtjylland, se afsnit 3.

1.3 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen til andre specialer

Det infektionsmedicinske speciales største sygdomsgruppe er indlæggelseskrævende akut febril sygdom, som udgør ca. 20 pct. af alle akutte medicinske indlæggelser. Optimal akut udredning af mulig infektion og behandling af sådanne patienter kræver et tæt samarbejde med mange andre medicinske grenspecialer, kirurgiske specialer og diagnostiske afdelinger inklusiv klinisk mikrobiologisk afdeling.

Hospitaler med akutmodtagelse samt Århus Universitetshospital, Skejby og Regionshospitalet Silkeborg har alle adgang til de nødvendige specialer for optimal udredning og behandling på hovedfunktionsniveau inden for infektionsmedicin – enten via specialernes tilstedeværelse på matriklen eller via samarbejde med andre hospitaler.

1.4 Implementering

Hovedparten af de ansøgte specialiserede funktioner er i dag placeret på de pågældende hospitaler.

Resterende funktioner implementeres i forlængelse af Sundhedsstyrelsens godkendelse og vil blive udrullet i takt med at de teknologiske og bygningsmæssige faciliteter er til stede.

Varetagelse af hovedfunktionsniveau forudsætter mulighed for assistance fra en speciallæge i infektionsmedicin. Der skal således etableres en fælles telefonvagtordning i Region Midtjylland, der tillader rådgivning på døgnbasis af infektionsmedicinske problemstillinger. Denne ordning er under afklaring og forventes implementeret senest i løbet af 2010.

1.5 Udvikling og fremtidsplaner

Der stiles mod snarest at få etableret en regional telefonisk speciallægevagtordning i Region Midtjylland – jf. ovenfor. Dette med henblik på at fastholde høj kvalitet i den faglige udredning og behandling af infektionsmedicinske patienter døgnet rundt.

I Sundhedsstyrelsens specialevejledning fremgår det, at der forventes en stigning i aktiviteten inden for områderne kroniske infektioner, indvandrere med mistænkt infektion og seksuelt overførte infektioner. Der arbejdes i øjeblikket på at videreudvikle disse områder på Infektionsmedicinsk Afdeling Q, Århus Universitetshospital, Skejby.

Der er etableret et samarbejde mellem Regionshospitalet Viborg og Århus Universitetshospital, Skejby med henblik på bl.a. at udarbejde fælles regionale retningslinjer og fælles konferencer, som skal bidrage til at styrke de enkelte funktioner og sikre, at den fremtidige udvikling indenfor specialet i regionen foregår på et højt fagligt niveau. Dette samarbejde forventes yderligere udviklet og udbygget i fremtiden, ligesom fælles forskningsprojekter vil indgå.

2 Specialets hovedfunktionsniveau

2.1 Generel beskrivelse af og overvejelser over den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Der er én infektionsmedicinsk afdeling i Region Midtjylland, som varetager hovedfunktionsniveau. Denne er placeret på Århus Universitetshospital, Skejby.

Regionshospitalet Silkeborg, Regionshospitalet Viborg (Mikrobiologisk Afdeling) og Regionshospitalet Herning har hver en infektionsmedicinsk overlæge ansat.

Der er infektionsmedicinsk funktion på de intern medicinske afdelinger på regionens hospitaler med akutmodtagelse:

- Regionshospitalet Horsens (ingen selvstændig infektionsmedicinsk speciallægekompetence)
- Regionshospitalet Randers (ingen selvstændig infektionsmedicinsk speciallægekompetence)
- Regionshospitalet Viborg
- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus
- Hospitalsenheden Vest

Regionshospitalet Silkeborg har tilknyttet en speciallæge i infektionsmedicin, og der vil således også være infektionsmedicinsk funktion her.

2.2 Generel beskrivelse og overvejelser over opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet

Hospitalerne lever op til anbefalingerne for varetagelse af hovedfunktioner i specialet med følgende bemærkninger:

Varetagelse af hovedfunktionsniveau forudsætter mulighed for assistance fra en speciallæge i infektionsmedicin. Der skal således etableres en fælles telefonvagtordning i Region Midtjylland, der tillader rådgivning på døgnbasis af infektionsmedicinske problemstillinger. Denne ordning er under afklaring og forventes implementeret senest i løbet af 2010.

For så vidt angår Sundhedsstyrelsens anbefalinger til samarbejdende specialer kan dette imødekommes på hospitalerne, der varetager hovedfunktioner i infektionsmedicin. Hospitalerne har dels selv specialerne tilstede på matriklen, dels samarbejde med andre hospitaler inden for specialer, der ikke er repræsenteret på matriklen.

2.3 Eventuelt vedr. hovedfunktioner i specialet

3 Specialets regionsfunktionsniveau

3.1 Overvejelser over den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af regionsfunktioner på Århus Universitetshospital, Skejby.

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af en række regionsfunktioner på Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Herning i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Skejby, se skema 2a. Begge regionshospitalet har infektionsmedicinsk overlæge ansat.

Det infektionsmedicinske speciale er karakteriseret ved, at der udredes et betydeligt større antal patienter set i forhold til antallet af patienter, som faktisk ender med en infektionsmedicinsk diagnose. En stor del af denne akutte og elektive udredning er en specialistopgave, som i vid udstrækning hører hjemme på steder med regionsfunktion.

Samtidig er Region Midtjylland en region, der strækker sig over et stort geografisk område, og 90 pct. af sygdommene i infektionsmedicin er akutte. For at kunne give en optimal infektionsmedicinsk behandling tættest muligt på den enkelte borger i Region Midtjylland, eksisterer der derfor en tæt samarbejde mellem de medicinske afdelinger i regionen.

Særligt to regionsfunktioner: ”Infektioner med svær organpåvirkning, f.eks. svære septikæmier med organkomplikationer og svære pneumier med respiratorisk påvirkning” og ”Diagnostik af langvarig feber” blive varetaget i et tæt samarbejde mellem Århus Universitetshospital Skejby og regionshospitalet Randers, Horsens, Silkeborg og Herning. Herved er der skabt grundlag for korrekt og hurtig udredning af de patienter, hvor der er mistanke om en infektionsmedicinsk diagnose.

Det bemærkes, at Århus Universitetshospital, Skejby i dag servicerer Regionshospitalet Herning med overlæge-ekspertise to dage om ugen og 1. reservelæge-ekspertise ligeledes to dage om ugen. Med denne aftale kan Herning varetage behandling af HIV og hepatitis-patienter og patienter indlagt med infektionsmedicinske problemstillinger kan tilses af en speciallæge i infektionsmedicin.

Endvidere bemærkes det, at der i dag er etableret samarbejde mellem Århus Universitetshospital, Skejby og regionshospitalet Viborg og Silkeborg, hvor bl.a. hepatitispatienterne behandles som satellit-funktion. Der arbejdes p.t. på at etablere et lignende samarbejde med Regionshospitalet Horsens.

Således er der et udbygget og yderst velfungerende samarbejde mellem regionshospitalet og Århus Universitetshospital, Skejby omkring klinisk assistance, udveksling af uddannelsesplader, kvalitetssikring og kvalitetsudvikling samt forskning.

Hertil kommer, at der arbejdes på at oprette et fælles telefonisk vagtkorps mellem de infektionsmedicinske speciallæger i Region Midtjylland, der kan sikre, at alle patienter, uanset hvilket hospital de indlægges på i hele regionen, døgnet rundt vil kunne få telefonisk rådgivning om infektionsmedicinske problemstillinger.

3.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget for regionsfunktionerne varierer på tværs af funktioner. Det konkrete befolkningsunderlag for hver funktion fremgår af bilag 2b for hvert hospital.

3.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

Århus Universitetshospital, Skejby opfylder som det eneste hospital i Region Midtjylland på nuværende tidspunkt kravene til varetagelse af regionsfunktioner i specialet med følgende bemærkning.

Skejby er en del af Århus Universitetshospital, og der er derved sikret adgang til samarbejde med alle relevante specialer såvel kliniske som parakliniske, som ikke forefindes på matriklen, Skejby.

3.4 Formaliseret samarbejde

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af 11 regionsfunktioner på Regionshospitalet Viborg og 10 regionsfunktioner på Regionshospitalet Herning i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Skejby. Der henvises til bilag 2a for oversigt og afsnit 3.1 for overvejelser bag denne organisering.

Det bemærkes, at der ansøges om varetagelse af funktionen ”antiviral behandling af hepatitis B og C” i et formaliseret samarbejde mellem Århus Universitetshospital, Skejby og følgende hospitaler:

- Regionshospitalet Viborg
- Regionshospitalet Herning

Samarbejdet erstatter center-satellitaftale fra 2006.

Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Herning opfylder ikke selvstændigt Sundhedsstyrelsens krav til varetagelse af regionsfunktioner i infektionsmedicin, pga. for få speciallæger. Følgende gør sig gældende for de to hospitaler:

Regionshospitalet Viborg:

Der er 2 speciallæger i infektionsmedicin uden formaliseret vagt. Den specialeansvarlige overlæge kan kontaktes uden for normal arbejdstid. Der stiles mod minimum 3 speciallæger i funktionen som anbefalet i specialevejledningen, men da der er mangel på speciallæger i specialet, vil der gå en årrække før denne anbefaling kan opfyldes. I mellemtiden arbejdes der på at få en regional speciallægevagtordning med døgn dækning, således at en høj faglig udredning og behandling af infektionsmedicinske patienter sikres døgnet rundt.

Regionshospitalet Herning:

Regionshospitalet Herning ansøger om regionsfunktioner i et formaliseret samarbejde, der bl.a. indeholder ugentlige konsulentbesøg, fælles konferencer og møder og uden for dagarbejdstid rådgivning fra bagvagterne på Århus Universitetshospital, Skejby. Regionshospitalet Herning er endvidere afhængig af en regionsdækkende beredskabsvagt i specialet infektionsmedicin.

Med udgangspunkt i at de to hospitaler ikke selvstændigt opfylder kravene til varetagelse af regionsfunktioner indgås der således formaliserede samarbejdsaftaler for en lang række af funktionerne.

3.5 Eventuelt vedr. regionsfunktioner i specialet

Kvalitet og erfaring sikres via de formaliserede samarbejdsaftaler samt oprettelse af kliniske databaser. Således er der netop introduceret en klinisk database indenfor HIV, og snart følger også hepatitis. Der planlægges desuden oprettet kliniske databaser for akutte infektionstilstande.

4 Specialets højt specialiserede niveau

4.1 Overvejelser over den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af højt specialiserede funktioner på Århus Universitetshospital, Skejby.

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af den højt specialiserede funktion 'Multiresistent tuberkulose (MDR-TB) med behov for slusestueisolation' på Århus Universitetshospital, Skejby i et formaliseret samarbejde med Rigshospitalet.

4.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget for de højt specialiserede funktioner varierer mellem 1,4 mio. indbyggere og 2,8 mio. indbyggere.

Befolkningsunderlaget for hver af de specifikke funktioner fremgår af bilag 2b.

4.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af højt specialiserede funktioner i specialet

Infektionsmedicinsk afdeling, Århus Universitetshospital, Skejby opfylder alle krav til varetagelse af de højt specialiserede funktioner.

Skejby er en del af Århus Universitetshospital, og der er derved sikret adgang til samarbejde med alle relevante specialer såvel kliniske som parakliniske, som ikke forefindes på matriklen, Skejby.

Der findes adgang til de nødvendige faciliteter og udstyr, herunder moderne isolationsfaciliteter, der opfylder kravene for særlig smitsom sygdom (importerede infektionssygdomme samt langvarige, komplicerede bakterielle infektioner, herunder især multiresistent tuberkulose).

4.4 Formaliseret samarbejde

Behandling af multiresistent tuberkulose er af en sådan sjældenhed og kompleksitet, at der ansøges om varetagelse af denne funktion i et formaliseret samarbejde med Rigshospitalet.

Nogle af de funktioner, der søges til selvstændig varetagelse ved Århus Universitetshospital, Skejby, søges ligeledes varetaget på Aalborg Sygehus i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Skejby. Det gælder følgende funktioner:

- Behandling af kompliceret cerebral absces samt komplicerede forløb af purulent meningitis
- Operationskrævende cerebrale og intraspinale abscesser
- Behandling af endocarditis, herunder kompliceret venstresidig endocarditis
- Multiresistent tuberkulose (MDR-TB) med behov for slusestueisolation
- Tetanus og botulisme
- Neuroborreliose, som kræver særlig specificeret diagnostik, observation og behandling
- HIV-inficerede børn
- HIV-inficerede gravide

Beskrivelse af samarbejdet omkring de otte funktioner er samlet i én formaliseret samarbejdsaftale. Se også ansøgningen fra Region Nordjylland.

4.5 Eventuelt vedr. højt specialiserede funktioner i specialet
Århus Universitetshospital, Skejby har en lang række forskningsprojekter omkring tuberkulose i både ind- og udland. Der er desuden årelang erfaring med behandling af tuberkulose hos immundefekte patienter (bl.a. HIV), herunder også lungetuberkulose. Da det ikke vides, om tuberkulose er multiresistent på det tidspunkt en mistanke om tuberkulose rejses, må det forventes, at slusestuerne også vil blive anvendt til patienter, der mistænkes for lungetuberkulose (indtil multiresistent tuberkulose diagnosen afkræftes). Hvis diagnosen multiresistent tuberkulose afkræftes, kan patienten overføres til Lungemedicinsk Afdeling, der varetager behandling af lungetuberkulose.

Vedrørende importerede infektionssygdomme:

Der indrettes pr. 1. maj 2009 helt nye slusestuer på Århus Universitetshospital, Skejby med undertryks-slusestue-isolation, der opfylder kravene til behandling af kopper og SARS. Samme isolationsfaciliteter kan anvendes til viral hæmoragisk feber, blandt andet Lassa-feber, Marburg- og Ebolasygdom samt Krim-Congo virus, og det vil ligeledes derfor være naturligt, at afdelingen varetager disse sygdomme på højt specialiseret niveau.